

PROJECTE DONA

Atenció Social a les
treballadores sexuals de
Sabadell

Actuavallès

RETORN SOCIAL DE LA CRIDA

ÍNDEX

Dades de l'entitat i persones responsables	2
Resum del projecte	3
Justificació	4
Població destinatària.....	5
Objectius	8
Generals	8
Específics	8
Activitats i serveis.....	9
Rutes.....	9
Atencions en seu	11
Activitats de formació i sensibilització	12
Calendari	14
Recursos necessaris pel desenvolupament del projecte	15
Recursos humans	15
Recursos fungibles.....	15
Recursos no fungibles	15
Pressupost detallat.....	16
Annexos.....	17
Logo de l'entitat	17
Fotocòpia del NIF de l'entitat.....	17

Dades de l'entitat i persones responsables

Nom: Projecte dona, atenció social a les treballadores sexuals de Sabadell

Entitat: Actuavallès

NIF: G - 60427523

Adreça: Passeig Gaudí, 31. 08203, Sabadell.

Telèfon: 93 727 19 00

e-mail: actua@actuavalles.org

Persona responsable de l'entitat: Alberto Capitán Cuevas

Persona responsable del projecte: Daniela Narváez

Resum del projecte

El Projecte Dona d'atenció social a les treballadores sexuals de Sabadell s'emmarca dins del Programa Dona, un dels programes d'**Actua Vallès**, associació sense ànim de lucre que neix l'any 1993 per tal de combatre l'exclusió social i l'estigma a què queden exposades moltes persones afectades pel VIH i altres Infeccions de Transmissió Sexual (ITS), i per fomentar la prevenció i l'autocura en col·lectius específics com les treballadores sexuals i la joventut.

Programa Dona neix l'any 1998 amb l'objectiu d'oferir una **atenció sanitària** a les treballadores sexuals del Vallès Oriental i Occidental. Programa Dona, atenció socio sanitària a dones en contextos de prostitució, s'emmarcava inicialment dins una perspectiva sanitària de reducció de riscos i salut pública. En els darrers anys els objectius del programa s'han anat adaptant a les demandes, les necessitats i la complexitat del treball sexual al municipi i s'han anat ampliant progressivament els objectius fins a incorporar no només una perspectiva sanitària sinó també social.

És en aquest context que sorgeix la necessitat de desenvolupar el **Projecte Dona d'atenció social a les treballadores sexuals** i donar resposta a les necessitats socials vinculades a aquest col·lectiu. Al tractar-se d'un col·lectiu molt heterogeni i amb modalitats de prostitució i condicions de treball molt diverses el ventall de necessitats socials a donar resposta també és molt ampli: des de la regularització administrativa fins a la identificació de violències masclistes o la millora en capacitacions bàsiques per tal de facilitar la recerca d'una nova feina. És per aquest motiu que la necessitat de treballar coordinadament i en xarxa amb altres entitats especialitzades es fa imprescindible i esdevé un element clau en la tasca de les professionals.

Cal destacar que Projecte Dona consisteix en un **projecte de continuïtat**, s'inicia amb Programa Dona fa 16 anys i es consolida any rera any, adaptant-lo al context canviant del món del treball sexual i millorant les activitats i serveis que s'ofereixen.

Justificació

El Projecte Dona d'atenció social a les treballadores sexuals sorgeix progressivament en els darrers anys arrel d'un replantejament constant del programa i de la detecció de noves necessitats que inicialment no es tenien en compte. Les professionals, a través de la intervenció directa tant a la seu de l'entitat com al mateix lloc de treball de les treballadores sexuals, detecten la necessitat d'incorporar als tallers, xerrades i dinàmiques informatives de caire social. Aquesta incorporació progressiva es fa de forma espontània fins que, mica en mica es van establint protocols de col·laboració amb diferents entitats de la ciutat, protocols d'actuació i, finalment, es decideix elaborar un projecte únicament d'àmbit social.

Població destinatària

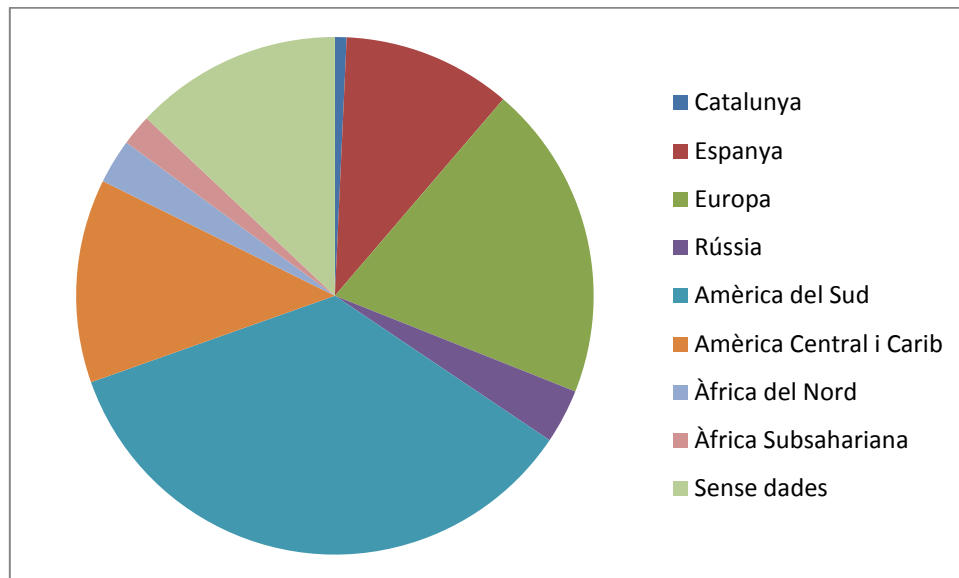
Aquest projecte va dirigit a totes les **dones que exerceixen el treball sexual a Sabadell**. La manera de conèixer el projecte per part de les treballadores sexuals pot venir donada per les rutes, una activitat d'outreaching on les professionals es desplacen als llocs de treball per donar-se a conèixer, establir vincle, repartir material preventiu i facilitar informació diversa en funció de les necessitats detectades *in situ*, i, l'apropament a l'entitat per part de les pròpies treballadores sexuals per tal de rebre qualsevol tipus de suport psicològic o altres tipus d'atenció. Per tal de tenir una referència del nombre de dones que es visiten anualment, l'any 2015 es van atendre al voltant de 850 treballadores sexuals de les quals **412 són sòcies actives** (és a dir, tenen un vincle amb l'entitat, s'hi desplacen de forma més o menys regular i paguen una quota anual simbòlica per tal de disposar de material preventiu amb periodicitat mensual).

Tal com s'ha mencionat anteriorment, el col·lectiu de treballadores sexuals constitueix un grup molt heterogeni que es caracteritza per una diversitat interna: **modalitats** de prostitució en funció de l'escenari on s'exerceix (carrer, club o pis); **condicions laborals** (des de l'ocupació a temps complet durant tota la vida activa, dones que acaben profundament marcades per l'ofici i que construeixen la seva identitat al voltant d'això; fins a dones amb una identitat pluridimensional que exerceixen la prostitució a temps parcial per obtenir ingressos complementaris durant un breu període de la seva vida); tipus d'**immigració** (diversitat d'orígens i situacions de partida, cal trencar amb la idea que totes les dones estan sotmeses i són socialment excloses o formen part de bandes criminals)...

A tall d'exemple, algunes de les característiques sociodemogràfiques més rellevants de les dones que s'han atès des del programa durant el darrer any 2015 són les següents.

Gràfica 1: País d'origen de les treballadores sexuals

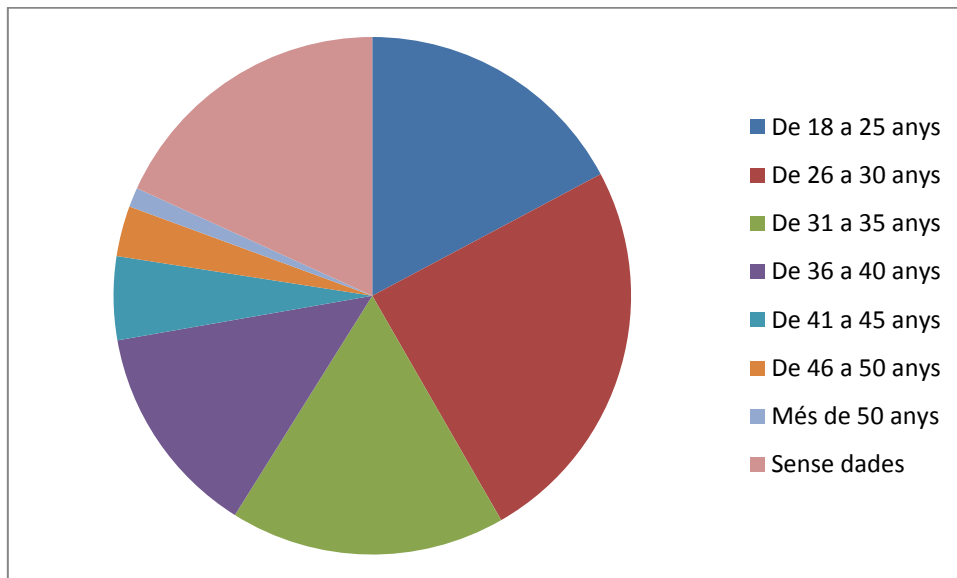

Tal com es pot observar, la majoria de dones que exerceixen el treball sexual són immigrants i, per tant, acumulen molts factors de vulnerabilitat associats a aquest col·lectiu: situació administrativa irregular, situació socioeconòmica precària, desconeixement de l'administració i les institucions... Pel què fa la procedència, la majoria de dones ateses són originàries d'Amèrica del Sud (un 34%) i d'Amèrica Central i el Carib (un 14%). D'altra banda, també hi ha un volum important de treballadores sexuals europees, sobretot d'Europa de l'Est (un 19%) i autòctones (un 11%).

Hi ha un percentatge rellevant (un 13%) de dones que no volen revelar la seva nacionalitat i altres dades que les puguin identificar com la seva situació administrativa, nom, etc., per por a ser retornades als seus països d'origen.

Gràfica 2: Grup d'edat de les treballadores sexuals

La majoria de dones ateses (un 24%) tenen entre 26 i 30 anys, seguides de les dones del grup d'edat d'entre 18 i 25 anys, i de les dones que tenen entre 31 i 35 anys (cada grup representa un 17%). Tal com passa amb les dades anteriors, no totes les persones ateses volen dir les seves dades personals i reals.

Objectius

Generals

1. Promoure la superació de l'estigma “puta”

L'estigma “puta” va associat al gènere, la classe social, l'ètnia i el treball sexual. Una de les maneres de promoure la superació d'aquest estigma és la difusió d'informació real i contrastada sobre el treball sexual, l'aproximació a la situació del treball sexual a la població general i la participació activa de les treballadores sexuals en tots els àmbits de la societat. Es tracta d'un objectiu general i que, per tant, és present en qualsevol de les activitats del projecte.

2. Promoure la integració social de les treballadores sexuals

Es busca una integració en totes les esferes de la vida quotidiana partint del paper de les treballadores sexuals com a subjectes de ple dret amb capacitat per prendre decisions i amb capacitat d'agència.

Específics

- 1.1. Incorporar la perspectiva de gènere en les intervencions i el disseny del programa
- 1.2. Comprendre i donar a conèixer la situació real de les treballadores sexuals
- 1.3. Potenciar l'autoestima, l'autonomia i l'apoderament
 - 2.1. Fomentar la regularització de la situació administrativa
 - 2.2. Reduir les situacions de violències masclistes
 - 2.3. Promoure l'obertura de les xarxes dèbils de cooperació
 - 2.4. Apropar i millorar el coneixement de les administracions i les institucions
 - 2.5. Promoure la millora de les condicions laborals
 - 2.6. Millorar el coneixement del català i el castellà

Activitats i serveis

El projecte es pot dividir en **tres grans activitats** diferenciades per l'àmbit on es desenvolupen: les rutes, les atencions en seu i les activitats de formació i sensibilització.

Un mateix objectiu pot desenvolupar-se mitjançant més d'una activitat, és a dir, tractar-se de diferents maneres i a diferents nivells segons quin sigui l'àmbit d'intervenció.

Rutes

Les rutes són una de les activitats més representatives del Programa Dona i consisteixen en sortides a locals, clubs i punts de carretera on s'exerceix la prostitució. L'objectiu d'aquestes és detectar les demandes i necessitats d'aquest col·lectiu, establir un contacte directe amb les treballadores sexuals i els encarregats/des, i donar resposta *in situ* a través de tallers, suport psicològic... Normalment les rutes les realitzen una de les educadores de referència de l'entitat i alguna persona voluntària o en pràctiques.

A Sabadell hi ha establertes un total de **4 rutes**, cada una cobreix una zona del municipi i atén a una mitjana de sis punts de qualsevol de les modalitats de prostitució (pisos, clubs o punts de carretera).

S'organitzen sortides cada setmana a diferents rutes, de manera que es visiten els locals d'una mateixa ruta una vegada al mes aproximadament (aquesta periodicitat sempre està subjecte a la disponibilitat de material preventiu).

Cada mes es planifica l'execució d'un taller a tots els municipis en el què es realitzen les sortides; excepcionalment, si es detecta una necessitat urgent, l'equip d'educadors/es pot decidir realitzar una intervenció no programada.

Tenint en compte la periodicitat d'aquesta activitat podem preveure que mensualment es visiten uns 24 punts de prostitució del municipi, el que suposa una mitjana d'uns **260 punts de prostitució atesos anualment** (tenint en compte els períodes de vacances). Per tal de fer una

aproximació del nombre de treballadores sexuals a les que s'arriba mitjançant les rutes, podem establir que per a cada punt de prostitució hi ha una mitjana de 5 treballadores sexuals (assumint que en els pisos i els clubs el nombre és major, i en els punts de carretera és menor), així doncs, podríem establir que anualment les treballadores sexuals reben unes 1.000 vegades intervenció *in situ* (pot ser que algunes d'elles rebin intervenció cada mes, i pot ser que n'hi hagi que facin places i tan sols en rebin una).

Pel què fa als **serveis** específics que es realitzen durant les rutes cal destacar els següents, tot i tenir en compte que cada local rep intervencions diferents en funció de les necessitats que presenten les treballadores sexuals:

En l'àmbit d'**integració social** i per l'objectiu específic de **fomentar la regularització de la situació administrativa de les treballadores sexuals** es duen a terme:

- Sessions informatives sobre empadronament i Targeta Sanitària Individual.
- Distribució de tríptics informatius en diferents idiomes amb informació sobre empadronament i regularització de la situació administrativa.
- Sessions informatives sobre la regularització de la situació administrativa (permisos de residència i treball, renovació de targetes de residència, reagrupament familiar, nacionalitat, obtenció de passaports) informació i derivació a l'SCAI (Servei Ciutadà d'Acolliment als Immigrants).

En referència a l'objectiu específic de **reduir les situacions de violències masclistes** es duen a terme:

- Tallers per identificar les violències masclistes.
- Informació per saber identificar les relacions d'abús i maltractament i conèixer el circuit que cal seguir.

I, finalment, per tal d'assolir l'objectiu específic d'**apropar i millorar el coneixement sobre les administracions, institucions**, etc., es fan assessoraments en temes legals diversos (judicis, denúncies).

L'últim dels àmbits que es treballa amb l'activitat de les rutes és l'**estigma**, que, en aquest cas es treballa a partir de l'objectiu de **potenciar l'autoestima, l'autonomia i l'apoderament** donant suport emocional i atenció psicològica a les treballadores sexuals. L'estigma que recau

sobre les prostitutes, lligat a la pobresa, la immigració i el gènere, és un aspecte que es treballa de forma transversal a través de totes les intervencions directes i indirectes.

Atencions en seu

Les intervencions en seu consisteixen en una atenció individualitzada a la seu d'Actuavallès per a totes aquelles treballadores sexuals que ho necessitin. Per rebre atenció individualitzada són les treballadores sexuals les que s'han de desplaçar fins a Actuavallès, requereixen doncs, tenir un grau d'autonomia, responsabilitat i capacitat de decisió. Una vegada arriben a la seu d'Actuavallès l'educadora del Projecte les atén en funció de les demandes que manifestin i les necessitats detectades per la mateixa educadora. La majoria d'elles vénen a buscar material preventiu, però sota aquest pretext acaben rebent atenció psicològica personalitzada, se'ls fa una intervenció i un seguiment en funció de les seves característiques. Així doncs, el ventall de serveis que s'ofereixen són diversos i poden relacionar-se amb objectius de diferents àmbits. Les intervencions que es realitzen no tenen un format tancat sinó que s'adapten a les necessitats i demandes de les usuàries.

Es calcula que anualment es desplacen al voltant de **37 treballadores sexuals** de Sabadell a Actuavallès per tal de rebre atencions personalitzades.

Per tal de **fomentar la regularització de la situació administrativa de les treballadores sexuals** es difon informació sobre l'empadronament i la targeta sanitària, es tramiten les targetes sanitàries de les usuàries que ho sol·licitin, i també es dona informació i suport sobre altres temes relacionats amb la situació administrativa (permisos de residència i treball, renovació de targetes de residència, reagrupament familiar, nacionalitat, passaport...).

Per assolir l'objectiu de **reduir les violències masclistes**, també es difon informació que ajudi a les treballadores sexuals a identificar situacions on puguin donar-se situacions de violències, abusos, maltractaments, etc., en cas d'identificar alguna situació d'aquestes es fa un acompanyament per tal de facilitar l'entrada als circuits administratius o derivar-la en altres serveis especialitzats.

Per l'objectiu específic de **promoure l'obertura de les xarxes dèbils de cooperació** se'ls facilita informació sobre les activitats que els puguin interessar i que es realitzin en un entorn proper

al d'elles (centres cívics, festivitats culturals, associacions d'immigrants). En aquest marc també es duen a terme activitats com trobades informals, sortides d'oci...

Per l'objectiu específic d'**apropar i promoure el coneixement de l'administració i les institucions**, es realitzen derivacions a centres especialitzats en funció de les demandes de les treballadores sexuals (escoles de formació d'adults, Creu Roja, Càrites), i, les educadores del projecte fan mediació entre les treballadores sexuals i els professionals d'àmbits diversos (agents policials, agents socio-sanitaris...).

Pel darrer dels objectius específics de l'àmbit d'integració social, **millorar el coneixement de les capacitacions bàsiques**, es posa a la disposició de les treballadores sexuals cursos gratuïts de català i castellà i se les informa i deriva als cursos del CNL (Centre de Normalització Lingüística). També es realitzen cursos d'alfabetització informàtica, tallers de formació prelaboral i mediació cultural, i la possibilitat d'elaborar un disseny i un seguiment individual dels seus itineraris d'inserció laboral.

L'objectiu de **potenciar l'autoestima, l'autonomia i l'apoderament de les treballadores sexuals** es pot considerar un objectiu transversal que es treballa a partir de moltes de les activitats del Projecte (visualització de la situació de les treballadores sexuals, apropament dels recursos i circuits institucionals, coneixement de l'idioma...). Tot i així, una de les activitats que més contribueix a assolir aquest objectiu és el suport emocional i l'atenció psicològica que reben a la seu d'Actuavallès.

Activitats de formació i sensibilització

Les activitats de formació i sensibilització busquen principalment difondre informació veraç i real sobre la situació del treball sexual per tal de promoure un pensament crític que permeti qüestionar els discursos dels mitjans de comunicació i l'estigma "puta".

Per tal d'aconseguir-ho creiem que el primer pas és **incorporar la perspectiva de gènere** en totes les accions de Projecte Dona, ja siguin intervencions directes com de disseny del projecte. Aquest objectiu té a veure amb un qüestionament permanent del sistema patriarcal i de les relacions desiguals que s'estableixen entre homes i dones per, a partir d'aquesta perspectiva repensar qualsevol aspecte del projecte.

Un altre grup d'activitats pot relacionar-se amb l'objectiu específic de **comprendre i donar a conèixer la situació real de les treballadores sexuals**. Per aquest objectiu es realitzen dos tipus d'activitats: les de difusió i/o sensibilització i les activitats de formació.

Les activitats de **difusió i sensibilització** consisteixen en la presentació i difusió dels resultats del Projecte en revistes especialitzades, l'elaboració de material divulgatiu sobre la situació del treball sexual, l'elaboració de notes de premsa, la participació activa sortint al carrer en dies assenyalats com el Dia Mundial de la Sida i el Dia Internacional de les Treballadores Sexuals.

Dins aquest grup d'activitats, i tenint sempre present com a última fita superar l'estigma que pateixen les treballadores sexuals, també es desenvolupen activitats de **formació interna**. En aquest sentit, l'adquisició de coneixements vàlids i reals al voltant del treball sexual pretén ser una manera de superar els prejudicis que l'envolten i formar agents capacitats per combatre els rumors i difondre una informació que apoderi les treballadores sexuals. Així, es realitzen per una banda **formacions per al voluntariat i l'alumnat en pràctiques** que col·labora en el Projecte Dona i, per altra banda, **formacions a les professionals** que treballen al Projecte. Les formacions per a les professionals consisteixen no només en l'assistència a congressos i cursos al voltant del treball sexual, les ITS i la interculturalitat, sinó també l'intercanvi d'experiències amb altres entitats que treballen en aquest àmbit. A tall d'exemple, durant l'any 2015 es van dur a terme reunions amb el grup de treball "Prostitució i SIDA" del PPAS del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, amb la comissió tècnica per a l'abordatge de situacions de prostitució... Aquest any s'està participant al grup de violència del Consell Comarcal del Vallès Occidental.

Calendari

Activitats	Gen.	Febr.	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Gen.	Febr.
1) Rutes														
2) Atenció en seu														
3.1.) Activitats puntuals de difusió i sensibilització														
3.2.1) Formacions internes a voluntariat i pràcticums ¹														
3.2.2) Formacions internes a les professionals ²														

¹ Es programa una mitjana d'una formació per trimestre

² Mensualment es realitzen reunions de coordinació amb el voluntariat, i reunions amb altres formacions.

Recursos necessaris pel desenvolupament del projecte

Recursos humans

- Una educadora social
- Una integradora social
- Una psicòloga
- Tres tècniques de suport a les sortides

Recursos fungibles

- Connexió a internet, fotocòpies, escàner, telèfon i material d'oficina
- Assegurances (vehicles, voluntariat)
- Material de difusió del projecte (tríptics i material similar)

Recursos no fungibles

- Seu de l'entitat
- Vehicles pels desplaçaments en el treball de camp
- Gasoil
- Dietes
- Ordinadors
- Mòbils android de Programa Dona

Pressupost detallat

CONCEPTE	COST
Disseny i impressió de material vinculat als objectius de fomentar la regularització de la situació administrativa, apropar i promoure el coneixement de l'administració i institucions...	4.000,00
TOTAL	4.000,00

Annexos

Logo de l'entitat

Fotocòpia del NIF de l'entitat

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA	Agencia Tributaria www.agencia tributaria.es	TARJETA DE IDENTIFICACIÓN FISCAL Número de Identificación Fiscal Definitivo G60427523
Denominación ASSOCIACION ACTUAVALLÉS		
Razón Social		
Anagrama Comercial:		
Domicilio PASEO GAUDI, NUM. 31		
Social 08203 SABADELL - (BARCELONA)		
Domicilio PASEO GAUDI, NUM. 31		
Fiscal PORTAL 31 08203 SABADELL - (BARCELONA)		
Administración de la AEAT 08186 SABADELL		
Fecha N.I.F. Definitivo: 19-02-1999		
Código Electrónico:		38D3DFB601CF8A90